

VARJE GÅNG NÅGON SÄGER
KVALITETSARBETE DÖR EN KATTUNGE

kvalitetsarbete.se

VEM ÄR JAG?

Thomas Ladö, Kvalitetsledare Lomma kommun

Ålder: 49

Stjärntecken: Jungfru

Familj: Fru och två barn

Född: Nyköping

Bor: Lomma

Intressen: Mänskligt beteende, framtid, musik och klassiska Mustangar.

Inspirationskällor: Erving Goffman, Donald Schön, Rosa Parks och Keith Richards.

VARFÖR HAR JAG
SKRIVIT EN BOK?

Varning för
kvalitetsarbete

[Gleerups](#)

**DIGITAL
SKOLA**

Från vision till
verklighet

ÅTERKOPPLING FRÅN DE SOM LÄST

”Man vill bara läsa mer!”

”Såååå bra!”

”ALLA borde läsa den inom förskole- och skolvärlden!”

”Det här är så rätt i tiden. Äntligen något som sticker ut”!

”Läser din bok – mkt behaglig/lättsamt roligt!”

”Nu är jag igång och reflekterar hela tiden”!

”Bjuder på många ögonöppnare. Även för oss som inte arbetar i skolan!”

”Klart och tydligt. Den är rak och förståelig. Bra skriven!”

”Vilket jobb du har gjort i Lomma!”

”Blir det fler böcker?”

”Underfundig och rolig. Man kan nästan höra dig tala!”

A group of four people are shown in a meeting setting. On the left, a woman with dark hair looks thoughtful with her hand on her chin. In the center, a man with a beard looks towards the right. On the right, a woman with blonde hair and glasses is yawning with her hand over her mouth. In the foreground, the back of a person's head is visible, suggesting they are resting or sleeping. The background is a plain wall with some faint markings.

ÄR KVALITETSARBETE TRÅKIGT?

- Komplex och svårt.
- Tidskrävande dokumentation.
- Vi pratar om analys men sällan om vad som menas.
- Fokuserar för mycket på det mätbara, gärna avvikelsefokusering.
- Oklart vem man skriver för.
- Pålaga som rapporteras uppåt.
- För många system.
- Systematiskt kvalitetsarbete tenderar att bli systematiskt kvantitetsarbete.
- Man får inte återkoppling.

ALLTID NÅGON SOM SKA UTVÄRDERA NÅGON ANNAN

DET BRISTER OFTA SÄGER KATTEN!

- I kvalitetsgranskning av 36 skolhuvudmän upptäcktes stora brister i kvalitetsarbete, det kompensatoriska arbetet, analysförmåga och skolchefers kunskaper om hur verksamheten går.
- Skolinspektionen hävdade så sent som 2021 att skolor med långvarigt låga resultat fortfarande får ett otillräckligt stöd från skolhuvudmännen, ett stöd som dessutom inte tar utgångspunkt i en analys av orsakerna bakom de låga resultaten.
- Ett svårlöst problem (vilket har fått fart på diskussionerna om ett förstatligande?)

FINNS EN DEL UTMANINGAR

Väcker känslor. Prestige. Vem vill bli granskad?

Toppstyrt. Örikeskultur. Saknas förutsättningar.

Beslut baseras på känsla. Energiläckage. Övertro på att det finns generella lösningar.

För många system. För många mål. Tidskrävande. Summativt. I anslutning till ledighet.

Vem skriver man för? Beskrivs utmaningar? Reklambilder? Psykologisk trygghet?

Måluppfyllelse är svårt att bedöma. Ranking!

Svårt finna kausalitet mellan det man gör och det man uppnår.

DEN GEMENSAMMA
KUNSKAPSBILDNINGEN
BILDAR UNDERLAGET
FÖR HUR
SKOLHUVUDMANNEN
FÖRDELAR RESURSER
OCH ORGANISERAR
VERKSAMHETEN
UTIFRÅN KOMMUNENS
FÖRUTSÄTTNINGAR.

Funkar det så?

VILKA UTMANINGAR SER NI I SÖDERTÄLJE?

- Svårt med analys.
- Tidsbrist.
- Engagemang.
- Alla skolor ska jobba med samma sak.
- Motstånd mot förändring.
- För många system.
- Otydligt.
- För många processer.
- Spar allt till sommarlovet.
- **Fundera några minuter!**

ENBART NÖJDHETSINDEX OCH MÄTNINGAR STÄLLER TILL DET

- Vikten av att skolor själva får definiera vad som är god kvalitet och hur detta uppstår.
- Sluta att prata om kvalitet om det mäts i kvantitet – lätt att begreppen blandas ihop.
- Betydelsen av att se styrkedjan som en lärkedja som fokusera på lärdomar och betonar lärande perspektivet.
- Vad händer i klassrummet eller på avdelningen?

SÖDERTÄLJE KOMMUN HAR FÖRBÄTTRAT SKOLRESULTATEN SJU ÅR I RAD.

- Över 70 procent av eleverna i Södertälje har ett annat modersmål än svenska.
- Medarbetarnas beprövade erfarenhet är oerhört centralt.
- Gå in i det pedagogiska laboratoriet.
- Lyft fram pedagogerna och vad de har med sig i sin verktygslåda.
- Rektors ledarskap och hur denne organiserar utbildningsresan.
- Alla skolor är unika och generella lösningar är inte alltid den bästa melodin.

LITA PÅ PEDAGOGERNA

- Tänk så här alla lärare: I slutändan ska kvalitetsarbete illustrera hur förståelsen för den egna praktiken har resulterat i valet av olika handlingar. Reflektion tillkommer inte i något vakuum. Genom att samla in data på det pedagogiska verkstadsgolvet och leta efter mönster kan ni få syn på mycket.
- Till er politiker: Tyvärr handlar kvalitetsarbete fortfarande om att leta efter det som är rätt. Det kanske ligger i människans natur att komma ihåg det där som inte fungerade. Den där fritidsavdelningen som fick rätt på en fråga av eleverna men grönt på allt annat. Här kan tilläggas att Skolinspektionen är expert på att leta avvikelser.

LYFT FRAM KLASSRUMSREALISMEN?

“Vår skola är strukturellt flexibel, hållbar, lösningsfokuserad, tillgänglig och vi arbetar med framtidens lärmiljö”. “Vi arbetar med synligt lärande i tillgängliga lärmiljöer genom härvarande pedagoger”.

Vad menas, egentligen? Det luktar floskler, säger kattungar. Tihi!

DET BEHÖVER INTE
VARA SÅ SVÅRT.

1. Utgå från resultatdata i Vklass i Södertälje (matematik)
2. Lärare: Hur kan jag försäkra mig om att elever klarar godkänt i matematik?
3. Lärarlaget: Vilka mönster ser vi? (Delprov i nationella prov som eleverna svårt för)
4. Rektor: Hur kan vi förbättra resultaten i matematik på skolan?
5. Tjänsteman: Vilka mönster i matematik ser vi i kommunen? Likvärdighet
6. Huvudman: Hur kan vi fördela medel för att bidra till bättre utbildning? Hur stödjer vi skolorna i förverkligandet av uppdraget?

HAR NI FÖR MANGA UTVECKLINGSOMRÅDEN?

VAD JAG TROR PÅ.

- Utgå från lärares lärdomar. Lärare som har har den största påverkan på ett framgångsrikt kvalitetsarbete.
- Fokusera på undervisningen, datadrivet förhållningssätt och praktknära förbättringsarbete.
- Inre motivation. Bästa förutsättningarna för att förbättra undervisningen finns när behovet och intresset av att förändra kommer inifrån professionerna.
- Psykologisk trygghet. Kompletterat med inspiration, stöd och krav i form av nya perspektiv från kollegorna och skolledningen.

STÄRK DIALOGEN

Jag tror nämligen att kulturen är drivkraften till ett framgångsrikt kvalitetsarbete.

Utveckla frågorna tillsammans.

VIKTEN AV PSYKOLOGISK TRYGGHET

Om ni är i uppstarten av ett nytt kvalitetsarbete behöver ni få syn på den befintliga kulturen. Vad är rådande "mindset"? Finns det en "*blame-kultur*" där vi skyller på allt och alla? Var finns motståndet? Vilka är kvar i gamla spår? Vilka är otrygga i sina roller? Det är kulturen som ser till att ni klarar av utvecklingen eller förändringen. Har du hört uttrycket "*Kultur äter strategi till frukost*" någon gång? Det tycker jag är bra om kulturen är nyfiken, positiv och lärande. Att vi vill varandra väl. Den kulturen är du som politiker med och utformar.

JAG BÖRJADE MED VÅR KVALITETSKULTUR

Besöka skolorna i
stor omfattning.

Inre motivation.

Synliggöra
framgångsrik
undervisning.

Fokusera inte på
avvikelse.

Hur göra det
bättre för barn och
elever?

Få syn på saker
tillsammans.

Utgå från vardagen
i mötet där vi hittar
näring till vår
reflektion.

Lyssna. Granska.
Bedöm.

Skapa reflekterande
frågor tillsammans.

GÅ IN I DET PEDAGOGISKA LABRATORIET

- Synliggöra vad vi gör, varför vi gör det och vad det leder till.
- Skippa verksamhetslogik. Logik! Logik! Logik!
- Förändra praktiken och utveckla verksamheten.
- Planera utifrån det vi ser.
- Politiker behöver bra data och reflektionsunderlag.
- Stärka kvalitetsdialogen i Lärkedjan.

EN UTMANING ÄR
ATT LÄMNA DET
BESKRIVANDE
OCH SVARA PÅ
FRÅGAN

- Det som känns nytt för många är förflyttningen från att lämna den beskrivande dokumentationen (klassisk verksamhetsberättelse) och istället fokusera på den reflekterande dokumentationen (analytisk berättelse).
- I klassiska verksamhetsberättelser saknas ofta analys och utvärdering av skolans resultat, både utifrån de sociala målen och kunskapsmålen.
- Det blir bada bing i en kvalitetsrapport om den huvudsak handlar om att dokumentera lärdomar baserat på pedagogisk kausalitet mellan praktik och utfall.

VARJE BARN FÅR EN
TRYGG OCH GOD
MILJÖ DÄR
UTBILDNINGEN
BILDAR EN HELHET
AV OMSORG,
UTVECKLING OCH
LÄRANDE.

Vi har arbetat med våra lärmiljöer (beskrivande)."

"Vi ser genom observation att barn undviker vissa hörn i byggrummet då det sannolikt inte känns tryggt och stimulerande. Barnen undviker att vistas där. Efter ommöblering med fokus på mer ljus, mindre vassa kanter upplevs hörnet mer givande då barnen söker sig dit i högre uträkning (reflekterande)."

•

**VARJE BARN
STIMULERAS I SIN
SPRÅKUTVECKLING
I SVENSKA OCH
GES GODA
MÖJLIGHETER ATT
UTVECKLA SIN
FÖRMÅGA ATT
KOMMUNICERA.**

”Vi är aktiva pedagoger som stöttar alla barns språkutveckling (beskrivande).”

”Vi ser att sångaktiviteter stärker barns ordförråd och påverkar måluppfyllelsen. Genom att prata och repetera sången hör vi att barn använder nya ord och frågar vad de olika orden betyder. Vi ser också att genom sången och utvecklas alla oavsett om barn har det verbala språket eller inte. Detta påverkar måluppfyllelsen. Vår planering för dagen utgår sedan från sångtexterna och vid matsituationen repeterar vi vissa ord. Då märker vi genom observation att barnen använder sig av nya ord (reflekterande).”

•

EN ANNAN UTMANING ÄR ATT SKOLAN ÄR EN TALANDE KULTUR

- Stor del av pedagogers yrkeskunskaper är "tyst".
- Den pedagogiska magin finns sällan dokumenterad. Lyssnat på kvalitativ magi!
- I kvalitetskulturen vill vi att läraren utgår från styrdokumentet, använder olika bedömningsinstrument, analyserar resultat, och dokumenterar tillsammans med andra.
- Om kvalitetsarbetet stärker samtlig personal och rektorer att bli nyfikna, kommer utveckling ske varje dag.

KVALITETSKULTUR+KVALITETSSTRUKTUR= GOOD STUFF

- **Zomma ut! Ser er själva utifrån. Vänd spegeln inåt.**
- Vad är viktigt på riktigt i er stora organisation i Södertälje?
- Har ni avvikelsefokusering?
- Hur stort fokus är på det enkelt mätbara eller ”para” (New Public Management)?
- Hur stort fokus är på verksamhetsberättelse och reflektionsberättelse?
- Hur arbetar ni löpande och summativt med kvalitetsarbetet?
- Hur ger du som chef återkoppling på personalens reflektioner?
- Får du som chef återkoppling på dina reflektioner?

VASKA FRAM DET SOM ÄR INTRESSANT PÅ RIKTIGT

- FÅ SYN PÅ SAKER!
- Fråga er själva: hur vet vi det vi vet?

JAKTEN PÅ SÄKER KUNSKAP

Kvalitetsarbete på 1600-talet

För René Descartes var den stora frågan hur kan man nå säker kunskap

FÅ IHOP EN MODELL SOM INSPIRERAR

- Det nationella kvalitetssystemet med olika delmål är bra men krydda med vad ni tror på.
- Planera, genomföra, följa upp, analysera likt en fotbollsmatch.

UTMANA VARANDRA

- Ställa saker mot vartannat.
- Se saker från olika håll.
- Samtalet är viktig. **”kartläggningsmaterial har låg träffsäkerhet och missar många elever som har läs- och skrivsvårigheter”**. Hur då? Hur menar du?

GÖR KVALITETSARBETE OSS KLOKARE

Den reflekterande praktikern.

Kollektiv intelligens.

Gör mer av det som fungerar.

Håll i och håll ut.

Hellre kulturbyggande än strukturbyggande.

Ha roligt tillsammans och KBK (kör bara kör).

För barnen och elevernas skull!

TACK FÖR MIG!

kvalitetsarbete.se